

מבעד למסוה שעורים בהסתכלות

מה אמר ומה אספר לכם תלמידי היקרים ? —

במסירות-נפש כמש-התגנבתי היום בבקר לתוך הדפוס דרך השער הקטן שמאחורי הבית, מאימת הפועלים-השוכתים שצרו על ה"סולל" ושפכו עליו סוללה ממש, עומדים יומם ולילה על המשמר ואורבים מסביב כבית-הקהות, מטיילים ארוכות וקצרות לפני מטבת-הפועלים ומקלותיהם בידיהם—גזרה שמא יכנס חלילה איזה פועל לדפוס לפני גמר הסכום עם הנחלת "דאר-היום" או אולי יוציאן כלילות את הדפוס "שלתם" למקום אחר... ולרחב המדרכה של טיולם יושבים להם מנהצי-הנעלים, דופקים במברשה על תיבתם, מצלצלים בצלצלי תרועה וצועקים לכל עובר: אדרורין! לסכסך!.. (לצוזצה). כשנכנסתי לדפוס מצאתי כבר את הפועל בן-אבי עומד על משמרתו לפני תיבת-האותיות ומסדר עבודתו עפ"י דקדוק, והוא הכלל: אחרי כל פועליו צ"א, בא פועל עומד במקומו עם נטית כל הבנינים. הוץ מ"התפעל"... וארעל-פייכן הוא נעשה פועל טוב ומסדר בעל-פה ואחריו בא המניה ומתמו — מעשה "נסים" — לא את הכתב כי אם את האותיות המסודרות והנהגה לא בקולמוס כי אם בצבת עשויה...

על-יד בן-אבי עומד פועל "ירוק", מתקרב אליו ואומר לו בלחש: "שמע בן-ציון, אתה תלמדני אה מלאכת הסדר גב במכונה ואנו נהיה חברים טובים, תראה..." והוא עומד ומלמד את חברו "ירוק" והטוב בחשק גדול, לקיים מה שנאמר: וקנה לד חבר... לא היו רגעים מועטים וה"ירוק" רץ

אל העורך להראות לו את עבודתו בסדר המברקים באותיות "פרקים" — מעשה ידיו להתפאר.

— ומי למדך לסדר כ"כ יפה ? שאלהו אלמליח.

— זה... ברציון העומד אצלי.

— האדון בן-אבי ?

— לא, ענה ה"ירוק", זה ברציון חברי העובד עמי פת כל היום...

— ברציון ב ? שאל שוב העורך.

— לא ! זה ברציון השני בעל-הבלורית היפה...

פתאם נכנס המנהל בסערה וה"ירוק" נחפו ובא אל "חברו ברציון" ושניהם עמדו ועבדו כוריוות מרוב פחד...

וידע אני ומכיר היטב בעירנו שני אחים מנותני-הלחמנו שראו ב"ה עשר גדול בירושלם; וכל-כך למת ? — פשוט, מפני שהיו "פאשיסטים" גדולים, דהיינו כיצד ? — בשעה שהיה פועל עובד, הית האח הבכור מכניס את שתי ידיו לתוך הבצק, יוצק עליו (לא על הפועל) מים פושרים, משקיע את שני אגרופיו עד למפרק: קוויטש ! קוואטש ! ולא זוהו ירו משם עד שנמר ללוש את כל העריבה, לקיים מה שנאמר: "כי בנפשו יביא לחמו". וכשהלך הפועל השני, לא חכו הבעלי-בתים עד שיבוא אליהו והאה השני תפש במחילה את המרדה הארוכה ותקע בעצמו את הפתות לתוך התנור הבווער — "כי בזעת אפך תאכל לחם" ועד אור הכפר, היו נותנים להם לכל בשר בירושלם !

ואני יושב לי "כפריין" לפני המכונה, ולמולי יושבת לה הצעירה הכלונדינית לפני ומכונה השניה, ושנינו מכשכשים

באצבעותינו על הכפתורים: טיפ, טאק ! טיפ, טאק ! ועורכים "קונצרט" עתונאי בלי כלי-זמר, ואנב נוכל לצאת קצת גם במחול לאור החשמל ממש כחברי ה"מכבי" לאור הירח בבית"ס למל, במוצש"ק זו, כידוע... ולוחות העופרת נופלים מתוך המכונה כ"ביסקוויטים" לכנים ומרובעים, מצטרפים זה לזה, שורה אחר שורה ומאמר אחר מאמר, והמלאכה קלה ונקיה, מחיה נפשות, ואם תרצו, יכול אני ללמדכם את כל הרבותא (קוניץ בלע"ז) בעשרה דקים, כמו דר, הנססן בטלפטיה והשכל הוא פשוט מאד: כמו יציקת סביבונים בחנוכה — התזכרו עוד את הימים הטובים ההם ? — אלא שאז היינו עושים הכל ביד כפועלים-השוכתים שלנו, ועכשיו "נס גדול היה שם" בה"סולל", והכל געשה דוקא במכונה...

ולאחר שקראתי את מאמריו של בר-דרורא על "השערוריה" של השביתות ביפו, זכרתי את הספור הידוע בדבר ההמון הרומי שיצא את העיר, כלו, מכלי חפצו לעבוד בשביל האצילים, ואשר עליו נשא הזקן "מנניס" את המשל הידוע בדבר אבריו של אדם שרבו זה בזה וקראו שביתה, הראש לא חפץ לחשוב, הלכ—להרגיש, העינים לראות השנים ללעם, הרגלים ללכת, הידים לעבוד יעו כי הביאו זושבון וכל אהר בפני עצמו מצא כי עובד הוא יותר מדי בעד אחרים ואינו נהנה מן הטוב כפי ערכו בעבודה הכללית....

השביתה ההיא היתה, כנראה, מעין אלו השביתות של עכשו, אשר לא רק ה"ידיים" העובדות, אלא אפילו ה"עינים" וביחוד ה"ראשים" אינם חפצים לראות, אינם חפצים לה שו ב...

הסכסוך שבין הפועלים והפאשיסטים, וחושב הנני כי אפשר היה לכתב ע"ז רק שני פ" אלא שב"פא" הראשונה ישנה תמיד נקודה שחורה...

והקב"ה מקדים תמיד רפואה למכה: עד שלא שקעה שמשו של הבנק בחברון זרחה שמשו של הבנק מ"קפתיעם" בירושלם והבנק מ"מצרים" בבית-לחם... וכשקראתי בשבוע זה ע"א נעילת הסניף בחברון נזכרתי מעשה שקרה שם בשחריתו, מספרים כי בהפתח הבנק "שלנו" בקושטא בשם "אנגלר" לבנת ין בנקינג קומ"פ, כלומר הבנק האנגלי המזרחי (כלי מרכאות !) נשלחו מכתבים-חוזרים, כנהוג, לכל הסניפים כדי להודיע להם ע"א פתיחה זו, ו"צירקולר" כזה הגיע גם לחברון, מה עשו בחברון ? מיד ערכו מכתב-ברכה על קלף כתוב באותיות רש"י למנהל הבנק מר ל ב ו נ ט י ו וסיימו את מכתבם זה בכרכה: כשם שזכה שיקרא בימיו הבנק בקושטא על שמו, כן יזכה שגם הבנק שלנו בחברון יקרא על שמו במהרה בימינו אמן !

ומדי דברי בחברון נזכרתי גם—בצפת, כלומר בהלולא דרשב"י שתהיה אי"ה בל"ג בעמר ביום השלישי, במירון.

קראתי פעם במדרש "נסתרות דרבי שמעון בן יוחאי" (סלוניקי תק"ח) לאמר: "ומכיון שראת, שעתידין בני ישמעאל שתחפשט מלכותם בכל העולם, ככה רשב"י ואמר: רבש"ע ! לא דיים לבניך מה שעשתה לנו מלכות ארום הרשעה, אלא שאתה שולח עלינו גם מלכות ישמעאל, מיד נגלה לו מטטרוז שר חפנים ואמר לו: "אל

תורא, בן אדם, שאין הקב"ה מביא מלכות ישמעאל אלא להושיעכם מואת הרשעה, והוא מעמיד עליהם נביא כרצונו ויכבשו להם את הארץ וביאים הם ומחזירים אותה לישראל, ואיכה גדולה תהיה ביניהם ובין בני עשו".

ועד שבני-דודנו באים עלינו באיחומים בגלוי ובפרטיו-כלים בא בעל, "דאר-הבקר" מלונדון, ומלאך רע בעל כרחו יענה: אמן ! לא חלילה מאהבת מרדכי אלא משנאת-זרפתקלית, גם אמריקה, התפשרה ס"ס עם אנגליה בענין "כמה מרליקין" בא"י, גם ה"רבי" שלנו שב לבריאותו ב"ה, ואפשר מאד—מי יודע ? — כי בשעת זו שאני יושב כאן לפני המכונה וכותב בשבילכם את שעורי זה, יושבים שם בג'נואה לפני השלחו הירוק לוי-ד'ורג' ובכפור זיתר השדרות והותמים בנושפנקא-דמלכותא את המנדט על א"י, ואי"ה לכבוד "פסח שני", בזכותו של ר' מאיר-בעל-הנס שנאמר: אלהח דמאיר עננו ! ובזכות ר' שמעון בר יוחאי ור' שמעון הצדיק שלנו, גיע' אלינו עוד לפני ל"ג בעמר זה מברק הבשורה בזה הלשון: "למנחם, ירושלם — מזל טוב ! הכל נחתם ב"ה "למעודעת" שלום לא"י: חיים".

עז מות